

Maanpuolustuskorkeakoulu

Systemaattiset kansalaisten osallistamisen menetelmät turvallisuuden tunnetta lisäämässä

Tampere, 22.3.2017

**Alisa Puustinen, tutkija
Sotilassosiologia
Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos**

Puolustusvoimat

Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

Kokemuksia kahdesta tutkimuksesta

- Raisio, Puustinen, Hyytiäinen & Wiikinkoski 2017. Kansan pulssilla: Tarkastelussa deliberatiiviset turvallisuuskahvilat.
<http://www.uva.fi/fi/research/publications/orders/database/?sarja=15>
- Puustinen, Raisio, Kokki & Luhta 2017. Kansalaismielipide: Turvapaikkapolitiikka ja turvapaikanhakijat. Tulossa sisäministeriön julkaisusarjassa 03/2017.

Deliberaatio eli puntarointi I

- Siirtymä äänestyskeskeisestä demokratiasta kohti keskustelevampaa demokratiaa (*Chambers 2003*)
 - Keskiössä erilaisten näkemysten esiintuominen, niiden perustelu sekä vaihtoehtojen perusteellinen punninta
- Lukuisia mikrotason toimintamalleja
 - Ominaispiirteinä inklusiivisuus, laadukas deliberaatio ja vaikuttavuus
- Valmiussuunnittelua ja varautumista, jota tehdään yhdessä **kansalaisten kanssa**, ei heidän puolestaan
 - "Public as a policy-making partner" (*Schoch-Spana 2012*)

Deliberaatio eli puntarointi II

VÄITTELY	DIALOGI	DELIBERAATIO
Kilvoittelua	Sananvaihtoa	Punnitsemista
Kiistelyä	Keskustelua	Valitsemista
Mielipiteen esiintuomista	Ihmissuhteiden rakentamista	Valintojen tekemistä
Enemmistömielipiteen etsimistä	Ymmärtämistä	Limittäisyyksien etsimistä
Taivuttelua	Ymmärryksen etsimistä	Yhteisen tulkinnan löytämistä
Tiukka rakenne	Löyhä rakenne	Joustava rakenne
Ilmaisemista	Kuuntelemista	Oppimista
Usein nopeaa	Usein hidasta	Usein hidasta
Voita/häviä	Ei päätöstä	Yhteisen tulkinnan löytämistä / ratkaisu, jonka kanssa kaikki voivat elää

Turvallisuuskahvila

- Ketterä tapa osallistaa laaja joukko ihmisiä yhteiseen keskusteluun ja saada monipuoliset ja laaja-alaiset pienryhmäkeskustelut integroitua koko osallistujajoukon yhteiseksi puntaroiduksi näkemyksiksi.
- Tavoitteena 30 henkilön monipuolinen osallistujajoukko
- Vaiheet:
 1. Tiedonsaanti
 2. Fasilitoidut pienryhmäkeskustelut
 3. Ideoiden arviointilomakkeiden täyttäminen

Kutsumme sinut mukaan turvallisuuskahvilaan!

Mitä hybridiuhat edellyttävät kansalaiselta?

Tiistai 6.9.2016, klo 15:45 - 20:30, Santahamina, Helsinki

Aseelliset konfliktit ja terrorismi ovat nykyään jokapäiväisiä uutisia maailmalta. Mitä sinä itse tekisit, tai voisit tehdä, jos väkivallan uhka toteutuisi omassa elinpiirissäsi? Entä kuinka vaikeista asioista kuten sodasta tai terrorismista ylipäätään tulisi puhua, ja mitä turvallisuusviranomaisten niistä kertoa? Tule mukaan turvallisuuskahvilaan puntaroimaan muun muassa näitä asioita!

Päiset Santahaminaan seuraamaan aitoa koulutustilannetta, tapaamaan turvallisuusviranomaisia, maistelemaan Sotkun munkkeja ja pasteijoita sekä ennen kaikkea luomaan ideoita yhteiskunnallisen turvallisuuden kehittämiseksi. Varsinaiset keskustelut käydään hyvässä hengessä pienryhmissä, joita vetää koulutettu ryhmänvetäjä.

Ilmoittautuneiden joukosta valitaan mahdollisimman erilaisia näkökulmia edustava 30 henkilöön osallistujajoukko. Turvallisuuskahvilaan on tervetullut ilmoittautumaan ihan jokainen – juuri sinun mielipiteesi on tärkeä!

Ilmoittaudu mukaan 31.8. mennessä!

Lisätietoa ja ilmoittautuminen verkossa

www.uva.fi/turvallisuuskahvila

Ilmoittautuminen puhelimitse 029 449 8322 (Alisa)

Valinnasta ilmoitetaan 1.9. Tilaisuus on maksuton.

**Mikä on
sinun
roolisi?**

Kansalaisfoorumit 01/2017

Illan ohjelma

17.00-17.10	Illan taustoitus
17.10-17.30	Alkukysely
17.30-18.00	Informaatiopaketin läpikäynti ja tarkentavia kysymyksiä
18.00-20.00	Pienryhmäkeskustelut
20.00-20.20	Loppukysely
20.20-20.30	Loppusanat

Prosessiin liittyvä (itseis)arvo

- **Turvallisuusviranomaisten ja kansalaisten lähentyminen**
 - ”Et ne ovat tavallisia kansalaisia myös, se antoi semmoisen vaikutelman. Et he on yks meistä” (K6)
 - ”Sitte siellä oli semmosia viranomasia, jota harvemmin näkee tämmösissä kansalaisfoorumeissa tuon asian ytimessä” (K9)
 - ”Mutta se, että keitä varten ne on tehty, niin kansalaiset ei pääse sinne linnakkeeseen [...] vähän pitäs sitten päästä sieltä pois ja kuunnella niitä, joita varten on olemassa” (V1)
 - ”Tehdä puolustusvoimista, luoda sellaista kuvaa, et me ollaan olemassa yhteiskuntaa varten, eikä yhteiskunta ole olemassa meitä varten” (V3)
- **Osallisuuden tunteen voimistuminen**
 - ”...tosi sitten erilaista, että tunsii ittiesä silleen tärkeäksi, että mun näkemyksellä on oikeasti jotain väliä” (K1)
 - ”Sai tuntea itsensä hetken tärkeäksi siinä” (K8)

Välineellinen arvo

– Tiedon lisääntyminen (kansalainen)

- ”Pääsin kuulemaan asioista, mistä en normaalisti kuule koskaan missään oikeastaan” (K4)
- ”Et sai niinku paljon uutta tietoa itelle mitä ei ollut aikasemmin tästä lähialueelta ja ylipäättäenkään kuullut” (K3)

– Syötettä sisään (viranomainen)

- ”Se turvallisuuskahvila on enemmän sellanen tiedon ja ajatustenvaihdon kenttä mun mielestä” (V6)
- ”Sillon, ku siihen saadaan aito keskustelu ni se saattaa nostattaa semmosii asioita pintaan, jotka on jääny huomaamatta tai oivaltamatta” (V10)

Välineellinen arvo

– Vaikutus turvallisuuden tunteeseen

- ”No mä oon entistä huolestuneempi [...] No se tieto. Tieto lisää tuskaa” (K5)
- ”...nosti paljon sitä fiilistä, että täällä oikeasti tehdään asian eteen, että tääl ei odoteta, että tapahtuu kriisi ja sit vasta toimitaan” (K4)
- ”...vahvistusta, että asioista vastaavat viranomaset ovat ihan täyspäisiä ja valveutuneita” (K15)

– Vaikutus omaan aktiivisuuteen

- ”...kyllä tää niinku ainakin aktivoi mua ja sai niinku aattelemaan, että mä voin osallistua enemmän ja pystyn” (K3)
- ”Ja kyllä mä sitten sitä omalla työpaikallakin pidin briiffauksen” (K5)
- ”Vähän iteki alkanu miettimään ja myöski semmosia tapoja tavallaan kehittää niitä. Niitä on kyl miettiny” (K11)

Haasteet

– Edustavuus

- ”Ja aika hyvin vastaskin sitä, että mikä on odotukset vaikka siellä nyt sattui olemaankin jo muuten aktiiveja henkilöitä paikalla. Mutta se että osoitti kuitenkin tää tilaisuus sen, että ei niilläkään ollut vielä niin tarkkaa tietoa tästä yhteiskunnan varautumisesta” (V4)

– Vaikuttavuus

- ”...no muutenhan se ois kun reikäseen lasiin veen kaataminen tai hiekan pakkaaminen verkkopussiin, jos ne ei siitä h-hetkestä kantautuis yhtään pitemmälle” (K11)
- ”Sehän aika nopeesti sitte vesittää sen koko idean, jos ihmiset koee, että no siellä nyt vaan jutustellaan ja saadaan kahvit ja kyllä siellä pääsee kertomaan sen mielipiteensä, mut ei se mihinkään vaikuta. Sehän on kauheen tärkeätä sit, et mikä on se viranomaisen reaktio ja vastaus siihen.” (V11)

Voisiko käyttää jatkossa?

– Osallistujat:

- 93 % osallistuisi mielellään uudelleen samantyyppisiin tilaisuuksiin ja 89 % oli sitä mieltä, että yhteiskunnallisen päätöksenteon tukena tulisi järjestää tavallisille kansalaisille tarkoitettuja turvallisuuskahviloiden tapaisia keskustelutilaisuuksia (*huom. kukaan ei eri mieltä*)

– Viranomaiset:

- ”Mut ennen kaikkea kyl se hirveen tärkeä pointti mun mielestä on se, et nyt tästä ajatusmaailmasta pitäis ottaa joku koppi.” (V3)
- ”Eihän tällä saaha toimintatapaa kehitettyä välttämättä valtakunnallisesti, mutta se että sittenhän se voi kuitenkin kopioitua tietyillä mausteilla toiseen paikkaan. Niin koska mää ainakin nään tässä aika laajoja mahdollisuuksia.” (V13)
- Lukuisia teemoja ja kehittämis ehdotuksia molemmilla tahoilla

• Kenen vastuulla?

- AVI, kunnat, SM, tulevat maakunnat, MTS, Turvallisuuskomitea...

Prosessi ja resursointi

- **Yhteissuunnittelu ja kysymyksenasettelu osallistuvien viranomaisten kanssa** – aloitus hyvissä ajoin, perehtyminen:
 - 1-3 tapaamista, sähköpostiyhteydenpitoa
- Markkinointi, osallistujien rekrytointi ja valinta – avoin ilmoittautuminen vs. kohdistettu rekrytointi:
 - n. 2 vkoa, 1000-2000 euroa / kahvila
- Käytännön järjestelyt, tila ja tarjoilut:
 - ½ tpv, n. 500€
- Kahvila:
 - 4-5 tuntia, fasilitaattoreiden palkkiot ja matkakulut n. 400€ / hlö.
- **Yhteenvedon laatiminen:**
 - idealomakkeiden puhtaaksikirjoitus ½ tpv / kahvila, keskustelujen kuuntelu ja aukikirjoittaminen n. 10h / kahvila, teemoittelu ja yhteenvedon laatiminen 2 tpv / kahvila = n. 4tpv
- Vastinepyynnöt: ½ tpv
- **TYÖVOIMAINTEENSIIVISET VAIHEET SUUNNITTELU JA YHTEENVETO**

Lisätietoja: [alisa.puustinen\(at\)mil.fi](mailto:alisa.puustinen@mil.fi) tai [harri.raisio\(at\)uva.fi](mailto:harri.raisio@uva.fi)

